

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (δέκατο τμήμα)

της 29ης Ιουλίου 2019*

«Αίτηση αναιρέσεως – Σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης – Κανονισμός (ΕΚ) 207/2009 – Άρθρο 4 και άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο α' – Απόλυτος λόγος απαραδέκτου – Διαδικασία για την κήρυξη ακυρότητας – Συνδυασμός δύο χρωμάτων αυτών καθαυτά – Έλλειψη συστηματικής διατάξεως συνδέουσας τα χρώματα κατά τρόπο προκαθορισμένο και σταθερό»

Στην υπόθεση C-124/18 P,

με αντικείμενο αίτηση αναιρέσεως δυνάμει του άρθρου 56 του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που ασκήθηκε στις 15 Φεβρουαρίου 2018,

Red Bull GmbH, με έδρα το Fuschl am See (Αυστρία), εκπροσωπούμενη από τον A. Renck, Rechtsanwalt, και την S. Petivlasova, abogada,

αναιρεσείουσα,

όπου οι λοιποί διάδικοι είναι:

το **Γραφείο Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO)**, εκπροσωπούμενο από τον A. Folliard-Monguiral και τον Δ. Μπότη,

καθού πρωτοδίκως,

η **Marques**, με έδρα το Leicester (Ηνωμένο Βασίλειο), εκπροσωπούμενη από τον R. Mallinson, solicitor, και τον T. Müller, Rechtsanwalt,

η **Optimum Mark sp. z o.o.**, με έδρα τη Βαρσοβία (Πολωνία), εκπροσωπούμενη από τους R. Skubisz, J. Dudzik και M. Mazurek, adwokaci, καθώς και από την E. Jaroszyńska-Kozłowska, advocate,

παρεμβαίνουσες πρωτοδίκως,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (δέκατο τμήμα),

συγκείμενο από τους Κ. Λυκούργο, πρόεδρο τμήματος, E. Juhász (εισηγητή) και M. Plešič, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: G. Pitruzzella

γραμματέας: A. Calot Escobar

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία,

* Γλώσσα διαδικασίας: η αγγλική.

κατόπιν της αποφάσεως που έλαβε, αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα, να εκδικάσει την υπόθεση χωρίς ανάπτυξη προτάσεων,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με την αίτηση αναιρέσεως, η Red Bull GmbH ζητεί την αναίρεση της αποφάσεως του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 30ής Νοεμβρίου 2017, Red Bull κατά ΓΕΕΑ – Optimum mark (Συνδυασμός του κυανού και του ασημί χρώματος) (T-101/15 και T-102/15, στο εξής: αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, EU:T:2017:852), με την οποία το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε την προσφυγή της με αίτημα την ακύρωση δύο αποφάσεων του πρώτου τμήματος προσφυγών του Γραφείου Διανοητικής Ιδιοκτησίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης (EUIPO), της 2ας Δεκεμβρίου 2014 (υπόθεση R 2036/2013-1 και υπόθεση 2037/2013-1), σχετικά με δύο διαδικασίες κηρύξεως ακυρότητας μεταξύ των Optimum Mark sp. z o.o. και Red Bull.

Το νομικό πλαίσιο

Ο κανονισμός (ΕΚ) 40/94

- 2 Το άρθρο 4 του κανονισμού (ΕΚ) 40/94, της 20ής Δεκεμβρίου 1993, για το κοινοτικό σήμα (ΕΕ 1994, L 11, σ. 1), με τίτλο «Σημεία που δύνανται να συνιστούν κοινοτικό σήμα», ορίζει τα εξής:

«Μπορεί να αποτελέσει κοινοτικό σήμα οποιοδήποτε σημείο επιδεκτικό γραφικής παράστασης, ιδίως λέξεις, συμπεριλαμβανομένων των ονομάτων των προσώπων, σχέδια, γράμματα, αριθμοί, το σχήμα προϊόντος ή της συσκευασίας του, υπό την προϋπόθεση ότι τα σημεία αυτά είναι ικανά να διακρίνουν τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες μιας επιχείρησης από τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες άλλων επιχειρήσεων.»

- 3 Το άρθρο 7 του κανονισμού αυτού, που φέρει τον τίτλο «Απόλυτοι λόγοι απαραδέκτου», ορίζει τα εξής:

«1. Δεν γίνονται δεκτά για καταχώριση:

α) τα σημεία που δεν πληρούν τους όρους του άρθρου 4·

β) τα σήματα που στερούνται διακριτικού χαρακτήρα·

[...]

3. Η παράγραφος 1 στοιχεία β), γ) και δ) δεν εφαρμόζεται αν το σήμα έχει αποκτήσει για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες ζητείται η καταχώριση διακριτικό χαρακτήρα λόγω της χρήσης που του έχει γίνει.»

- 4 Το άρθρο 15 του εν λόγω κανονισμού, με τίτλο «Χρήση του κοινοτικού σήματος», έχει ως εξής:

«1. Εάν, εντός προθεσμίας πέντε ετών από την καταχώριση, ο δικαιούχος δεν έχει κάνει ουσιαστική χρήση του κοινοτικού σήματος μέσα στην Κοινότητα για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες αυτό έχει καταχωρηθεί, ή εάν έχει αναστείλει τη χρήση του επί μια συνεχή πενταετία, το κοινοτικό σήμα υπόκειται στις κυρώσεις που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, εκτός εάν υπάρχει εύλογος αιτία για τη μη χρήση.

2. Κατά την έννοια της παραγράφου 1, ως χρήση θεωρείται επίσης:

α) η χρησιμοποίηση του κοινοτικού σήματος υπό μορφή που διαφέρει ως προς στοιχεία τα οποία όμως δεν μεταβάλλουν το διακριτικό χαρακτήρα του σήματος στην καταχωρημένη του μορφή·

[...]».

5 Το άρθρο 51 του εν λόγω κανονισμού, το οποίο φέρει τον τίτλο «Απόλυτοι λόγοι ακυρότητας», έχει ως εξής:

«1. Ένα κοινοτικό σήμα κηρύσσεται άκυρο, μετά από αίτηση που υποβάλλεται στο [ΕUIPO] ή μετά από άσκηση ανταγωγής στα πλαίσια αγωγής για παραποίηση/απομίμηση:

α) εάν το κοινοτικό σήμα καταχωρήθηκε κατά παράβαση του άρθρου 5 ή του άρθρου 7·

β) εάν ο καταθέτης ενήργησε κακόπιστα κατά την κατάθεση της αίτησης σήματος.

2. Όταν η καταχώρηση του κοινοτικού σήματος έγινε κατά παράβαση του άρθρου 7 παράγραφος 1 στοιχεία β), γ) ή δ), το κοινοτικό σήμα δεν κηρύσσεται εντούτοις άκυρο, εάν, λόγω της χρήσης που του έγινε, απέκτησε, μετά την καταχώρησή του, διακριτικό χαρακτήρα για τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες για τις οποίες καταχωρήθηκε.

[...]»

Ο κανονισμός (ΕΚ) 207/2009

6 Ο κανονισμός (ΕΚ) 207/2009 του Συμβουλίου, της 26ης Φεβρουαρίου 2009, για το σήμα [της Ευρωπαϊκής Ένωσης] (ΕΕ 2009, L 78, σ. 1), ο οποίος άρχισε να ισχύει στις 13 Απριλίου 2009, κατήργησε και αντικατέστησε τον κανονισμό 40/94.

7 Το άρθρο 4, το άρθρο 7, το άρθρο 15, παράγραφος 1, και το άρθρο 52 του κανονισμού 207/2009 επαναλαμβάνουν, κατ' ουσίαν, τα οριζόμενα, αντιστοίχως, στο άρθρο 4, στο άρθρο 7, στο άρθρο 15, παράγραφοι 1 και 2, καθώς και στο άρθρο 51 του κανονισμού 40/94.

Το ιστορικό της διαφοράς

8 Το ιστορικό της διαφοράς, το οποίο παρατίθεται στις σκέψεις 1 έως 26 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, μπορεί, για τις ανάγκες της παρούσας διαδικασίας, να συνοψισθεί ως ακολούθως.

9 Ως προς την υπόθεση T-101/15, η Red Bull υπέβαλε, στις 15 Ιανουαρίου 2002, αίτηση καταχωρίσεως η οποία αφορά συνδυασμό δύο χρωμάτων αυτών καθαυτά, όπως αναπαρίστανται κατωτέρω:

10 Στις 30 Ιουνίου 2003, η αναιρεσείουσα προσκόμισε συμπληρωματικά έγγραφα προς απόδειξη του

διακριτικού χαρακτήρα ο οποίος αποκτήθηκε λόγω της χρήσεως του σήματος αυτού. Στις 11 Οκτωβρίου 2004, η αναιρεσείουσα προσκόμισε περιγραφή του εν λόγω σήματος, η οποία έχει ως εξής:

«Η ζητούμενη προστασία περιλαμβάνει τα χρώματα κυανό (RAL 5002) και ασημί (RAL 9006). Η αναλογία των χρωμάτων είναι περίπου 50 %–50 %».

- 11 Τα προϊόντα για τα οποία ζητήθηκε η καταχώριση εμπίπτουν στην κλάση 32, κατά την έννοια του Διακανονισμού της Νίκαιας για τη διεθνή ταξινόμηση των προϊόντων και των υπηρεσιών με σκοπό την καταχώριση των σημάτων, της 15ης Ιουνίου 1957, όπως έχει αναθεωρηθεί και τροποποιηθεί, και αντιστοιχούν στην ακόλουθη περιγραφή: «Ποτά για τόνωση της ενέργειας».
- 12 Η αίτηση καταχώρισεως κοινοτικού σήματος δημοσιεύθηκε στο *Δελτίο κοινοτικών σημάτων* αριθ. 10/2005, της 7ης Μαρτίου 2005. Το σήμα καταχωρίστηκε στις 25 Ιουλίου 2005, υπό τον αριθμό 002534774, με την ένδειξη περί διακριτικού χαρακτήρα κτηθέντος λόγω της χρήσεως και με τη μνημονευόμενη στη σκέψη 10 της παρούσας αποφάσεως περιγραφή.
- 13 Στις 20 Σεπτεμβρίου 2013, η Optimum Mark κατέθεσε αίτηση ενώπιον του EUIPO ζητώντας την κήρυξη της ακυρότητας του σήματος.
- 14 Προς στήριξη της προσφυγής της, η εταιρία αυτή προέβαλε, αφενός, ότι το σήμα δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009, καθόσον η γραφική παράστασή του στερείται συστηματικής διατάξεως των χρωμάτων, η οποία να τα συνδέει κατά τρόπο προκαθορισμένο και σταθερό, και, αφετέρου, ότι η περιγραφή του σήματος, κατά την οποία η αναλογία μεταξύ των δύο χρωμάτων που αποτελούν το σήμα είναι «περίπου 50 %-50 %», επιτρέπει πολλούς συνδυασμούς, με αποτέλεσμα να μην παρέχεται στον καταναλωτή η δυνατότητα να επαναλάβει με βεβαιότητα κάποια αγορά.
- 15 Όσον αφορά την υπόθεση T-102/15, η αναιρεσείουσα υπέβαλε, την 1η Οκτωβρίου 2010, δεύτερη αίτηση καταχώρισεως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο EUIPO, η οποία αφορούσε συνδυασμό χρωμάτων αυτών καθαυτά, όπως αναπαρίσταται στη σκέψη 9 της παρούσας αποφάσεως, για τα ίδια προϊόντα με εκείνα της σκέψης 11 της παρούσας αποφάσεως.
- 16 Η αίτηση καταχώρισεως σήματος της Ευρωπαϊκής Ένωσης δημοσιεύθηκε στο *Δελτίο κοινοτικών σημάτων* αριθ. 48/2011 της 29ης Νοεμβρίου 2010.
- 17 Στις 22 Δεκεμβρίου 2010, ο εξεταστής ενημέρωσε την αναιρεσείουσα για τη μη τήρηση των τυπικών προϋποθέσεων και ως εκ τούτου της ζήτησε να καθορίσει με ακρίβεια «τις αναλογίες υπό τις οποίες θα εφαρμόζονται τα δύο χρώματα (για παράδειγμα, υπό ίσες αναλογίες) και τον τρόπο με τον οποίο αυτά θα εμφανίζονται».
- 18 Στις 10 Φεβρουαρίου 2011, η αναιρεσείουσα δήλωσε στον εξεταστή ότι, «[σ]ε συμμόρφωση προς το από 22 Δεκεμβρίου 2010 έγγραφό [του], γνωρίζει στο EUIPO [...] ότι τα δύο χρώματα θα εφαρμόζονται σε ίσες αναλογίες και σε παράθεση».
- 19 Στις 8 Μαρτίου 2011, το δεύτερο αυτό σήμα καταχωρίστηκε βάσει του διακριτικού χαρακτήρα ο οποίος αποκτήθηκε λόγω της χρήσεως, με τη μνεία των χρωμάτων «κυανό (Pantone 2747 C), ασημί (Pantone 877 C)» και με την ακόλουθη περιγραφή: «Τα δύο χρώματα θα εφαρμόζονται σε ίσες αναλογίες και σε παράθεση».
- 20 Στις 27 Σεπτεμβρίου 2011, η Optimum Mark κατέθεσε αίτηση ενώπιον του EUIPO ζητώντας να κηρυχθεί άκυρο το εν λόγω σήμα προβάλλοντας, αφενός, ότι δεν πληρούσε τις προϋποθέσεις του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009 και, αφετέρου, ότι, καθόσον η φράση

«σε παράθεση» μπορεί να έχει πλείονες σημασίες, η περιγραφή του σήματος δεν προσδιορίζει τη μορφή της διατάξεως σύμφωνα με την οποία τα δύο χρώματα θα εφαρμόζονταν επί των προϊόντων, οπότε δεν ήταν πλήρης, σαφής και ακριβής αφ' εαυτής.

- 21 Με δύο αποφάσεις της 9ης Οκτωβρίου 2013, το τμήμα ακυρώσεων του EUIPO κήρυξε την ακυρότητα των δύο επίδικων σημάτων (στο εξής: επίδικα σήματα), με την αιτιολογία ότι, μεταξύ άλλων, τα σήματα αυτά δεν ήταν επαρκώς ακριβή. Το τμήμα ακυρώσεων στηρίχθηκε πράγματι στο γεγονός ότι τα σήματα αυτά επέτρεπαν πολυάριθμους διαφορετικούς συνδυασμούς, που δεν έδιναν τη δυνατότητα στον καταναλωτή να αναγνωρίσει και να απομνημονεύσει ένα συγκεκριμένο συνδυασμό τον οποίο θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει για να επαναλάβει με βεβαιότητα κάποια αγορά.
- 22 Η Red Bull άσκησε προσφυγές κατά των δύο αυτών αποφάσεων ενώπιον του τμήματος προσφυγών του EUIPO.
- 23 Με δύο αποφάσεις της 2ας Δεκεμβρίου 2014 (στο εξής: επίδικες αποφάσεις), το πρώτο τμήμα προσφυγών του EUIPO απέρριψε τις προσφυγές αυτές, εκτιμώντας, κατ' ουσίαν, ότι η γραφική παράσταση των επίδικων σημάτων, σε συνδυασμό με την περιγραφή που τα συνόδευε, δεν πληρούσε τις απαιτήσεις της ακρίβειας και της σταθερότητας που τάσσει η απόφαση της 24ης Ιουνίου 2004, Heidelberger Bauchemie (C-49/02, EU:C:2004:384), κατά την οποία τα σήματα που συνίστανται σε συνδυασμό χρωμάτων πρέπει να έχουν συστηματική διάταξη συνδέουσα τα οικεία χρώματα κατά τρόπο προκαθορισμένο και σταθερό. Συγκεκριμένα, κατά το πρώτο τμήμα προσφυγών του EUIPO, τα επίδικα σήματα επέτρεπαν τη διάταξη των δύο χρωμάτων σε πολυάριθμους διαφορετικούς συνδυασμούς, δημιουργώντας μια πολύ διαφορετική συνολική εντύπωση.

Η διαδικασία ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου και η αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση

- 24 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Γενικού Δικαστηρίου στις 26 Φεβρουαρίου 2015, η αναιρεσείουσα άσκησε δύο προσφυγές με αίτημα την ακύρωση των επίδικων αποφάσεων.
- 25 Προς στήριξη των προσφυγών της, η Red Bull διατύπωσε δύο λόγους ακυρώσεως, προβάλλοντας, με τον πρώτο, παράβαση του άρθρου 4 και του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009 καθώς και παραβίαση των αρχών της αναλογικότητας και της ίσης μεταχειρίσεως και, με τον δεύτερο, παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.
- 26 Με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, το Γενικό Δικαστήριο απέρριψε τις προσφυγές στο σύνολό τους.

Τα αιτήματα των διαδίκων ενώπιον του Δικαστηρίου

- 27 Η αναιρεσείουσα, υποστηριζόμενη από τη Marques, ζητεί από το Δικαστήριο:
- να αναιρέσει την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση·
  - να ακυρώσει τις επίδικες αποφάσεις, και
  - να καταδικάσει το EUIPO στα δικαστικά έξοδα.
- 28 Το EUIPO ζητεί από το Δικαστήριο:
- να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και
  - να καταδικάσει τη Red Bull στα δικαστικά έξοδα.

- 29 Η Optimum Mark ζητεί από το Δικαστήριο:
- να απορρίψει την αίτηση αναιρέσεως και
  - να καταδικάσει τη Red Bull στα δικαστικά έξοδα.

Επί της αιτήσεως αναιρέσεως

- 30 Προς στήριξη της αιτήσεως αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα προβάλλει πέντε λόγους αναιρέσεως οι οποίοι αφορούν, ο πρώτος, παραβίαση των αρχών της ίσης μεταχειρίσεως και της αναλογικότητας στο πλαίσιο του άρθρου 4 και του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009, ο δεύτερος, παράβαση του άρθρου 4 και του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009, ο τρίτος, παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, ο τέταρτος, παραβίαση της αρχής της αναλογικότητας και τέλος, ο πέμπτος, παράβαση του άρθρου 134, παράγραφος 1, και του άρθρου 135 του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου.

Επί του δεύτερου λόγου αναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 31 Με τον δεύτερο λόγο αναιρέσεως, ο οποίος πρέπει να εξεταστεί πρώτος, η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο εσφαλμένη ερμηνεία της αποφάσεως της 24ης Ιουνίου 2004, Heidelberger Bauchemie (C-49/02, EU:C:2004:384), καθώς και παράβαση του άρθρου 4 και του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009, καθόσον έκρινε ότι τα σήματα που συνίστανται σε συνδυασμό χρωμάτων πρέπει να περιλαμβάνουν συστηματικά διευκρινίσεις όσον αφορά τη διάταξη των χρωμάτων στον χώρο και, περαιτέρω, καθόσον έκρινε ότι, εν προκειμένω, η γραφική παράσταση των επίδικων σημάτων δεν ήταν επαρκώς ακριβής ελλείψει τέτοιας διατάξεως.
- 32 Με το πρώτο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα προβάλλει ότι η απόφαση της 24ης Ιουνίου 2004, Heidelberger Bauchemie (C-49/02, EU:C:2004:384), και συγκεκριμένα η σκέψη 34, πρέπει, αντιθέτως προς όσα έκρινε το Γενικό Δικαστήριο στις σκέψεις 55, 64, 96, 114 και 119 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, να ερμηνευθεί στο συγκεκριμένο πλαίσιο της υποθέσεως επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση εκείνη, η οποία αφορούσε σήμα που συνίστατο σε συνδυασμό χρωμάτων και στου οποίου την περιγραφή μνημονευόταν ότι τα χρώματα αυτά μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν «υπό όλες τις δυνατές μορφές». Εν προκειμένω, εκτιμώντας ότι η απλή παράθεση χρωμάτων ήταν ανεπαρκής προκειμένου να αποτελέσει ακριβή και σταθερή γραφική παράσταση, το Γενικό Δικαστήριο παρέβη τον κανόνα κατά τον οποίο σήμα πρέπει να καταχωρίζεται όπως έχει κατατεθεί, όπως έκρινε το Δικαστήριο με την απόφαση της 10ης Ιουλίου 2014, Apple (C-421/13, EU:C:2014:2070), και κατά συνέπεια αρνήθηκε να λάβει υπόψη ότι τα σήματα που συνίστανται σε συνδυασμό χρωμάτων παρουσιάζουν την ιδιομορφία ότι δεν έχουν σαφές περιγράμμα.
- 33 Με το δεύτερο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα βάλλει κατά των σκέψεων 78 και 89 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως καθόσον με αυτές το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε ότι τα σήματα που συνίστανται σε συνδυασμό χρωμάτων πρέπει να περιλαμβάνουν περιγραφή της γραφικής παραστάσεως, παρά το γεγονός ότι αυτό ανέκαθεν επαφιόταν στη διακριτική ευχέρεια των μερών. Εν πάση περιπτώσει, κάθε ένα από τα επίδικα σήματα περιλάμβανε περιγραφή η οποία δεν αντέφασκε προς τη γραφική παράσταση και η οποία, συνεπώς, δεν δικαιολογούσε την κήρυξη της ακυρότητάς τους.

- 34 Με το τρίτο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι έλαβε υπόψη, στις σκέψεις 65, 66, 69, 71, 72 και 90 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, την πραγματική χρήση των επίδικων σημάτων για να διαπιστώσει ότι η γραφική τους παράσταση επέτρεπε πολλές διατάξεις των χρωμάτων, και ότι, ως εκ τούτου, υπέπεσε σε σύγχυση μεταξύ της ανάλυσης της γραφικής παραστάσεως και της ανάλυσης του διακριτικού χαρακτήρα του επίμαχου σημείου, παρά το γεγονός ότι, δυνάμει του άρθρου 7, παράγραφος 3, και του άρθρου 15, παράγραφος 1, του κανονισμού 207/2009, ο δικαιούχος σήματος έχει δικαίωμα να χρησιμοποιεί διάφορες παραλλαγές του σήματος αυτού και ότι, συνεπώς, τα σήματα που συνίστανται σε συνδυασμό χρωμάτων δεν μπορούν να περιοριστούν σε μία μόνον εικονιστική διάταξη η οποία να αντιστοιχεί στον τρόπο με τον οποίο χρησιμοποιούνται πραγματικά.
- 35 Το EUIPO και η Optimum Mark ζητούν την απόρριψη του λόγου αυτού.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 36 Όσον αφορά το πρώτο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, πρέπει να επισημανθεί ότι, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου σχετική με τους κανονισμούς 40/94 και 207/2009, ένα σημείο μπορεί να καταχωρισθεί ως σήμα μόνον εφόσον αναπαρίσταται γραφικώς από τον αιτούντα, σύμφωνα με την απαίτηση του άρθρου 4 των κανονισμών αυτών, έτσι ώστε το αντικείμενο και η έκταση της ζητούμενης προστασίας να καθορίζονται κατά τρόπο σαφή και ακριβή (πρβλ. απόφαση της 27ης Μαρτίου 2019, Hartwall, C-578/17, EU:C:2019:261, σκέψη 38 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 37 Όταν η αίτηση καταχώρισεως σήματος συνοδεύεται από λεκτική περιγραφή του σημείου, η περιγραφή αυτή πρέπει να συμβάλλει στην αποσαφήνιση του αντικειμένου και της εκτάσεως της προστασίας η οποία ζητείται βάσει του δικαίου των σημάτων και μια τέτοια περιγραφή δεν μπορεί να αντιφάσκει προς τη γραφική παράσταση σήματος, ούτε και να εγείρει αμφιβολίες ως προς το αντικείμενο και την έκταση της γραφικής αυτής παραστάσεως (πρβλ. απόφαση της 27ης Μαρτίου 2019, Hartwall, C-578/17, EU:C:2019:261, σκέψη 39 και 40).
- 38 Περαιτέρω, στη σκέψη 33 της αποφάσεως της 24ης Ιουνίου 2004, Heidelberger Bauchemie (C-49/02, EU:C:2004:384), το Δικαστήριο έκρινε ότι μια γραφική παράσταση δύο ή περισσότερων χρωμάτων που παρουσιάζονται αφηρημένα και χωρίς περίγραμμα πρέπει να περιλαμβάνει συστηματική διάταξη συνδέουσα τα χρώματα κατά τρόπο προκαθορισμένο και σταθερό, και επισήμανε, στη σκέψη 34 της αποφάσεως εκείνης, ότι η απλή παράθεση δύο ή περισσότερων χρωμάτων χωρίς σχήμα και χωρίς περίγραμμα ή η μνεία δύο ή περισσότερων χρωμάτων «υπό όλες τις δυνατές μορφές» δεν εμφανίζει τα χαρακτηριστικά της ακρίβειας και της σταθερότητας που απαιτεί το άρθρο 4 του κανονισμού 40/94 (νυν άρθρο 4 του κανονισμού 207/2009). Πράγματι, όπως διευκρίνισε το Δικαστήριο στη σκέψη 35 της αποφάσεως εκείνης, παρουσιάσεις αυτού του είδους επιτρέπουν πολυάριθμους διαφορετικούς συνδυασμούς που δεν παρέχουν τη δυνατότητα στον καταναλωτή να αναγνωρίσει και να απομνημονεύσει ένα συγκεκριμένο συνδυασμό τον οποίο θα μπορούσε να χρησιμοποιήσει για να επαναλάβει με βεβαιότητα κάποια αγορά ούτε παρέχουν στις αρμόδιες αρχές και στους επιχειρηματίες τη δυνατότητα να γνωρίζουν την έκταση των προστατευομένων δικαιωμάτων του δικαιούχου του σήματος.
- 39 Εν προκειμένω, δεν αμφισβητείται ότι οι αιτήσεις καταχώρισεως που υποβλήθηκαν από τη Red Bull αφορούσαν, αμφότερες, συνδυασμό χρωμάτων κυανού και ασημί αυτών καθαυτά.
- 40 Τα δύο σήματα των οποίων η προστασία ζητήθηκε βάσει του δικαίου των σημάτων αναπαρίστανται γραφικώς με τη μορφή δύο κάθετων παράλληλων λωρίδων ενωμένων μεταξύ τους, ίσης επιφάνειας μεταξύ τους, εκ των οποίων η μία έχει κυανό χρώμα και η άλλη ασημί χρώμα.

- 41 Οι γραφικές αυτές παραστάσεις συνοδεύονταν επίσης από δύο περιγραφές, στην πρώτη εκ των οποίων αναφερόταν ότι η αναλογία που καταλάμβαναν τα δύο χρώματα ήταν «περίπου 50 %-50 %», και στη δεύτερη ότι τα δύο χρώματα θα εφαρμόζονταν σε παράθεση και ισομερώς.
- 42 Το Γενικό Δικαστήριο, επικυρώνοντας τα συμπεράσματα του τμήματος προσφυγών, έκρινε, στη σκέψη 89 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης, ότι η μνεία μόνον των αναλογιών των δύο χρωμάτων, του κυανού και του ασημί, επέτρεπε τη διάταξη των χρωμάτων αυτών σε πολυάριθμους διαφορετικούς συνδυασμούς και δεν αποτελούσε, επομένως, συστηματική διάταξη συνδέουσα τα χρώματα αυτά κατά τρόπο προκαθορισμένο και σταθερό, και συνήγαγε το συμπέρασμα ότι η προσκομισθείσα στη συγκεκριμένη περίπτωση γραφική παράσταση, η οποία συνοδεύεται από περιγραφή στην οποία μνημονεύονται αποκλειστικώς και μόνον οι αναλογίες των δύο χρωμάτων, δεν μπορούσε να θεωρηθεί ακριβής και ότι το επίμαχο σήμα είχε καταχωρισθεί κατά παράβαση του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009.
- 43 Όσον αφορά την πρώτη αίτηση καταχώρισης, το Γενικό Δικαστήριο διαπίστωσε, στη σκέψη 90 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης, ότι ο όρος «περίπου» στην περιγραφή απλώς ενισχύει την έλλειψη ακρίβειας της γραφικής παραστάσεως, η οποία επιτρέπει διαφορετικές διατάξεις των επίμαχων χρωμάτων.
- 44 Όσον αφορά τη δεύτερη αίτηση καταχώρισης, καίτοι η αναιρεσείουσα επισήμανε ότι «τα δύο χρώματα θα εφαρμόζονταν σε ίσες αναλογίες και σε παράθεση», το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 62 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης, ότι η παράθεση αυτή μπορεί να λάβει διαφορετικές μορφές με αποτέλεσμα τη δημιουργία διαφορετικών εικόνων ή διαφορετικών σχημάτων, τηρουμένων παράλληλα των ίσων αναλογιών.
- 45 Συναφώς, το Γενικό Δικαστήριο επισήμανε, μεταξύ άλλων, στη σκέψη 65 της αναιρεσιβαλλομένης απόφασης, ότι η μη επαρκής ακρίβεια των δύο γραφικών παραστάσεων, συνοδευόμενων από τις περιγραφές τους, επιβεβαιώνεται από το γεγονός ότι η αναιρεσείουσα κατέθεσε, μαζί τις αιτήσεις καταχώρισης τις οποίες υπέβαλε με βάση τον διακριτικό χαρακτήρα που αποκτήθηκε λόγω της χρήσεως των επίδικων σημάτων, αποδεικτικά στοιχεία τα οποία παρουσιάζουν τα σήματα αυτά με τρόπο πολύ διαφορετικό σε σχέση με την κάθετη παράθεση των δύο χρωμάτων που εμφανίζεται στην περιλαμβανόμενη στις εν λόγω αιτήσεις γραφική παράσταση.
- 46 Ακόμη και αν υποθεθεί ότι οι επίμαχες γραφικές παραστάσεις ήταν πιο ακριβείς σε σχέση με εκείνες τις οποίες αφορούσε η απόφαση της 24ης Ιουνίου 2004, Heidelberger Bauchemie (C-49/02, EU:C:2004:384), η αναιρεσείουσα δεν μπορεί βεβαίως να υποστηρίξει ότι το Γενικό Δικαστήριο, προβαίνοντας στην πραγματική εκτίμηση κατά την οποία δεν υπήρχε συστηματική διάταξη συνδέουσα τα οικεία χρώματα κατά προκαθορισμένο και σταθερό τρόπο, εφάρμοσε εσφαλμένως τις αρχές που απορρέουν από την απόφαση αυτή.
- 47 Ειδικότερα, το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο, συνάγοντας, με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση, ότι η καταχώριση ενός σήματος που επιτρέπει πλήθος αναπαραστάσεων οι οποίες δεν είναι εκ των προτέρων προσδιορισμένες ούτε σταθερές δεν είναι σύμφωνη προς το άρθρο 4 του κανονισμού 207/2009 και την απόφαση της 24ης Ιουνίου 2004, Heidelberger Bauchemie (C-49/02, EU:C:2004:384).
- 48 Επιπλέον, και αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η αναιρεσείουσα, η απαίτηση ότι σήμα συνιστάμενο σε συνδυασμό χρωμάτων πρέπει να παρουσιάζει συστηματική διάταξη συνδέουσα τα χρώματα κατά τρόπο προκαθορισμένο και σταθερό ουδόλως μπορεί να μετατρέψει το είδος του σήματος αυτού σε εικονιστικό σήμα, στο μέτρο που η απαίτηση αυτή δεν συνεπάγεται ότι τα χρώματα πρέπει να οριοθετούνται από περιγράμματα.

- 49 Τέλος, η αναιρεσείουσα δεν μπορεί να επικαλεστεί την απόφαση της 10ης Ιουλίου 2014, Apple (C-421/13, EU:C:2014:2070), για να υποστηρίξει ότι το Γενικό Δικαστήριο εσφαλμένως έκρινε ότι η γραφική παράσταση των επίδικων σημάτων δεν ήταν επαρκώς ακριβής.
- 50 Πράγματι, η υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση εκείνη αφορούσε σήμα το οποίο συνίστατο σε γραφική παράσταση αποτελούμενη από «σύνολο γραμμών, περιγραμμάτων και σχημάτων», όπερ δεν συμβαίνει με τα επίδικα σήματα, με αποτέλεσμα η λύση που δόθηκε με την εν λόγω απόφαση να μην μπορεί να εφαρμοστεί στην υπό κρίση υπόθεση.
- 51 Από τα ανωτέρω στοιχεία προκύπτει ότι το πρώτο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.
- 52 Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, πρέπει να επισημανθεί ότι το επιχείρημα με το οποίο προβάλλεται ότι το Γενικό Δικαστήριο εσφαλμένως έκρινε, στις σκέψεις 78 και 89 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι η γραφική παράσταση σήματος που συνίσταται σε συνδυασμό χρωμάτων πρέπει συστηματικά να συνοδεύεται από περιγραφή σχετική με τη θέση του κάθε χρώματος πρέπει να απορριφθεί ως αλυσιτελής.
- 53 Συγκεκριμένα, δεν αμφισβητείται ότι καθένα από τα επίδικα σήματα συνοδεύονταν από περιγραφή.
- 54 Επομένως, το επιχείρημα αυτό, ακόμη και αν το Δικαστήριο το δεχόταν, ουδόλως θα επηρέαζε την εκτίμηση της αιτήσεως αναιρέσεως εν προκειμένω.
- 55 Όσον αφορά το τρίτο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως, πρέπει να επισημανθεί ότι, κατά το άρθρο 4 του κανονισμού 207/2009, σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να αποτελέσει οποιοδήποτε σημείο επιδεκτικό γραφικής παραστάσεως, υπό την προϋπόθεση ότι το σημείο αυτό είναι ικανό να διακρίνει τα προϊόντα ή τις υπηρεσίες ορισμένης επιχειρήσεως από εκείνα άλλων επιχειρήσεων.
- 56 Επομένως, ένα σημείο πρέπει, για να καταχωρισθεί ως σήμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, να διαθέτει διακριτικό χαρακτήρα, ώστε τα προϊόντα και οι υπηρεσίες της οικείας επιχειρήσεως να είναι δυνατόν να διακρίνονται από εκείνα άλλων επιχειρήσεων.
- 57 Εν προκειμένω, τα επίδικα σήματα καταχωρίστηκαν δυνάμει διακριτικού χαρακτήρα ο οποίος αποκτήθηκε λόγω της χρήσεως.
- 58 Στην περίπτωση αυτή, ορθώς το EUIPO και στη συνέχεια το Γενικό Δικαστήριο έλεγξαν αν τα επίδικα σήματα πληρούσαν τις απαιτήσεις του άρθρου 4 του κανονισμού 207/2009 και, στο πλαίσιο του ελέγχου αυτού, έλαβαν υπόψη τις διαφορετικές εκφάνσεις της χρήσεως αυτής, ειδικότερα δε την πραγματική χρήση των εν λόγω σημάτων.
- 59 Λαμβανομένων υπόψη των προεκτεθέντων, πρέπει να απορριφθεί το τρίτο σκέλος του δεύτερου λόγου αναιρέσεως ως αβάσιμο και, κατά συνέπεια, ο δεύτερος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί στο σύνολό του.

Επί του πρώτου λόγου αναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 60 Με τον πρώτο λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι παραβίασε τις αρχές της ίσης μεταχειρίσεως και της αναλογικότητας στο πλαίσιο του άρθρου 4 και του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009.

- 61 Η αναιρεσείουσα βάλλει κατά των σκέψεων 85, 96 και 114 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, καθόσον το Γενικό Δικαστήριο κακώς έλαβε υπόψη την «εγγενώς λιγότερο ακριβ[ή] φύσ[η] των αμιγώς χρωματικών σημάτων», την περιορισμένη ικανότητά τους να μεταφέρουν οποιαδήποτε συγκεκριμένη σημασία, καθώς και εκτιμήσεις σχετικές με τον ανταγωνισμό προκειμένου να απαιτήσει την ύπαρξη συστηματικής διατάξεως των χρωμάτων σήματος που συνίσταται σε συνδυασμό χρωμάτων.
- 62 Κατά την αναιρεσείουσα, τέτοιου είδους εκτιμήσεις δεν συνάδουν προς την ανάλυση της γραφικής παραστάσεως σήματος και, ως εκ τούτου, ενεργώντας κατ' αυτόν τον τρόπο, το Γενικό Δικαστήριο επιφύλαξε άνιση και δυσανάλογη μεταχείριση στα σήματα που συνίστανται σε συνδυασμό χρωμάτων, σε σχέση με τα άλλα είδη σημάτων, και τα υποβάθμισε σε απλά έγχρωμα σήματα, εικονιστικά, μοτίβου ή θέσεως.
- 63 Το EUIPO και η Optimum Mark ζητούν την απόρριψη του λόγου αυτού αναιρέσεως.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 64 Πρέπει να επισημανθεί ότι, στις σκέψεις 85 έως 87 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το Γενικό Δικαστήριο υπενθύμισε κατ' ουσίαν ότι τα σήματα που συνίστανται σε συνδυασμό χρωμάτων πρέπει να παρουσιάζουν συστηματική διάταξη συνδέουσα τα χρώματα κατά τρόπο προκαθορισμένο και σταθερό.
- 65 Αναφερόμενο συναφώς στην «απαίτηση για ελεύθερη χρήση των χρωμάτων» στις συναλλαγές, το Γενικό Δικαστήριο εφάρμοσε ορθώς την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου σύμφωνα με την οποία, κατά τον έλεγχο που συντελείται στο πλαίσιο καταχωρίσεως σημείου συνιστάμενου σε συνδυασμό χρωμάτων, πρέπει να επιδεικνύεται ιδιαίτερη προσοχή ώστε να μην περιορίζεται αδικαιολόγητα η δυνατότητα ελεύθερης χρήσεως των χρωμάτων από άλλους επιχειρηματίες που προσφέρουν προϊόντα ή υπηρεσίες ομοειδή με εκείνα για τα οποία ζητείται η καταχώριση (πρβλ. αποφάσεις της 6ης Μαΐου 2003, *Libertel*, C-104/01, EU:C:2003:244, σκέψεις 54 και 56, και της 24ης Ιουνίου 2004, *Heidelberger Bauchemie*, C-49/02, EU:C:2004:384, σκέψη 41).
- 66 Επιπλέον, όπως προκύπτει από τις προηγούμενες σκέψεις, η απαίτηση κατά την οποία η αίτηση καταχωρίσεως σήματος που συνίσταται σε συνδυασμό χρωμάτων πρέπει να προβλέπει συστηματική διάταξη συνδέουσα τα χρώματα κατά τρόπο προκαθορισμένο και σταθερό είναι απαραίτητη προκειμένου να συντρέχει η προϋπόθεση σαφήνειας και ακρίβειας την οποία πρέπει να πληροί ένα σήμα.
- 67 Υπό τις συνθήκες αυτές, το Γενικό Δικαστήριο, υπενθυμίζοντας την απαίτηση αυτή, δεν παραβίασε την αρχή της αναλογικότητας ούτε την αρχή της ίσης μεταχειρίσεως.
- 68 Ως εκ τούτου, ο πρώτος λόγος αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του τρίτου λόγου αναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 69 Με τον τρίτο λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι παραβίασε την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.
- 70 Με το πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα προβάλλει ότι, κατόπιν της εκδόσεως της αποφάσεως της 19ης Ιουνίου 2012, *Chartered Institute of Patent Attorneys* (C-307/10, EU:C:2012:361), η οποία αφορούσε το ζήτημα της σαφήνειας και της ακρίβειας κατά τον

προσδιορισμό των προϊόντων και των υπηρεσιών στο πλαίσιο της καταχωρίσεως σημάτων, με την απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 2017, Brandconcern κατά EUIPO και Scooters India (C-577/14 P, EU:C:2017:122), και εν συνεχεία με την απόφαση της 11ης Οκτωβρίου 2017, EUIPO κατά Cactus (C-501/15 P, EU:C:2017:750), διευκρινίστηκε ότι τα αποτελέσματα της πρώτης αποφάσεως, τα οποία ήταν αντίθετα προς την πάγια πρακτική του EUIPO, δεν έχουν αναδρομική ισχύ και δεν επηρεάζουν τα σήματα που καταχωρίστηκαν πριν από την απόφαση αυτή, ούτως ώστε να τηρηθεί η αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.

- 71 Η αναιρεσείουσα εξηγεί ότι, καθόσον, πριν από την έκδοση της απόφασης της 24ης Ιουνίου 2004, Heidelberger Bauchemie (C-49/02, EU:C:2004:384), τα επίδικα σήματα χαρακτηρίζονταν από το EUIPO ως έγκυρα, οι απαιτήσεις που απορρέουν από την απόφαση εκείνη πρέπει να εφαρμόζονται μόνο στα σήματα που καταχωρίζονται μετά την έκδοση της προαναφερθείσας απόφασης.
- 72 Με το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα βάλλει κατά των σκέψεων 100 καθώς και 129 έως 144 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, καθόσον το Γενικό Δικαστήριο δεν εκτίμησε συνολικώς αν η στάση του EUIPO είχε δημιουργήσει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη ως προς το κύρος των επίδικων σημάτων, των οποίων ο διακριτικός χαρακτήρας αποκτήθηκε δια της χρήσεως τους.
- 73 Συναφώς, η αναιρεσείουσα υποστηρίζει ότι το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι δεν μπορούσε να υπάρξει δικαιολογημένη εμπιστοσύνη βάσει των διαβεβαιώσεων που δόθηκαν από το EUIPO οι οποίες δεν ήταν σύμφωνες με τη νομοθεσία, παρά το γεγονός ότι, κατά τον χρόνο εκείνο, μόνον η απόφαση της 24ης Ιουνίου 2004, Heidelberger Bauchemie (C-49/02, EU:C:2004:384), αφορούσε τους συνδυασμούς χρωμάτων «υπό όλες τις δυνατές μορφές» και ότι η μόνη καθοδήγηση που είχε στη διάθεσή της η αναιρεσείουσα προερχόταν από τις πάγιες κατευθυντήριες γραμμές του EUIPO, κατά τις οποίες γινόταν δεκτό ότι τα επίδικα σήματα ήταν έγκυρα. Επιπλέον, κατά την αναιρεσείουσα, εσφαλμένως το Γενικό Δικαστήριο αναφέρθηκε, στη σκέψη 100 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, σε κατευθυντήριες γραμμές του EUIPO μεταγενέστερες του 2016, ενώ οι προγενέστερες κατευθυντήριες γραμμές περιείχαν ενδείξεις βάσει των οποίων τα επίδικα σήματα μπορούσαν να κριθούν έγκυρα και, εσφαλμένως επίσης, έκρινε, στις σκέψεις 141 και 142 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι δεν μπορούσε να στηριχθεί στις αποφάσεις που εκδόθηκαν από τα δικαστήρια της Ένωσης οι οποίες βασίζονται αποκλειστικώς στο άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 207/2009. Η αναιρεσείουσα βάλλει επίσης κατά των σκέψεων 126, 134, 135 και 138 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, καθόσον με αυτές το Γενικό Δικαστήριο έκρινε ότι η πρακτική του EUIPO όσον αφορά τα σήματα που συνίστανται σε συνδυασμό χρωμάτων ήταν παράνομη.
- 74 Το EUIPO ζητεί να κριθεί απαράδεκτος αυτός ο λόγος αναιρέσεως. Ειδικότερα, όσον αφορά το πρώτο σκέλος του, η αναιρεσείουσα, κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, δεν επικαλέστηκε υπέρ εαυτής τις διαπιστώσεις της αποφάσεως της 16ης Φεβρουαρίου 2017, Brandconcern κατά EUIPO και Scooters India (C-577/14 P, EU:C:2017:122). Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος του συγκεκριμένου λόγου αναιρέσεως, που αφορά την αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, τα επιχειρήματα που προέβαλε η αναιρεσείουσα αποτελούν απλές αστήρικτες δηλώσεις.
- 75 Η Optimum Mark υποστηρίζει ότι ο λόγος αυτός αναιρέσεως είναι αβάσιμος.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

– *Επί του παραδεκτού του λόγου αναιρέσεως*

- 76 Όσον αφορά το πρώτο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως, διαπιστώνεται ότι, με το δικόγραφο της προσφυγής που κατέθεσε ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, η αναιρεσείουσα ανέπτυξε, στο σημείο 85 της προσφυγής της, επιχειρηματολογία η οποία στηρίζεται κατ' ουσίαν στη νομολογία που απορρέει

από την απόφαση της 16ης Φεβρουαρίου 2017, Brandconcern κατά EUIPO και Scooters India (C-577/14 P, EU:C:2017:122). Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η αναιρεσείουσα προβάλλει νέο στοιχείο το οποίο δεν έχει τεθεί στην κρίση του Γενικού Δικαστηρίου.

- 77 Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος του λόγου αυτού αναιρέσεως, το σύνολο των επιχειρημάτων που προέβαλε η αναιρεσείουσα σκοπούν να τεκμηριώσουν ότι δικαιούται να προβάλλει παράβαση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, όπερ δεν συνεπάγεται αφ' εαυτού το απαράδεκτο του σκέλους αυτού.
- 78 Κατά συνέπεια, ο λόγος αυτός είναι παραδεκτός στο σύνολό του.

– *Επί της ουσίας*

- 79 Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος του λόγου αυτού αναιρέσεως, το οποίο πρέπει να εξετασθεί πρώτο, κατά πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης δικαιούται να επικαλεστεί κάθε ιδιώτης στον οποίο ένα όργανο της Ένωσης δημιούργησε βάσιμες προσδοκίες. Ουδείς δύναται να επικαλεστεί παραβίαση της αρχής αυτής όταν δεν υπάρχουν συγκεκριμένες, ανεπιφύλακτες και συγκλίνουσες διαβεβαιώσεις εκ μέρους αρμόδιας αρχής της Ένωσης (αποφάσεις της 22ας Σεπτεμβρίου 2011 Bell & Ross κατά ΟΗΜΙ, C-426/10 P, EU:C:2011:612, σκέψη 56 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία, καθώς και της 14ης Ιουνίου 2016, Marchiani κατά Κοινοβουλίου, C-566/14 P, EU:C:2016:437, σκέψη 77).
- 80 Εν προκειμένω, κανένα από τα επιχειρήματα τα οποία ανέπτυξε η αναιρεσείουσα δεν μπορεί να αποδείξει την παραβίαση της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης από το EUIPO και, ως εκ τούτου, την ύπαρξη πλάνης περί το δίκαιο στην οποία να υπέπεσε το Γενικό Δικαστήριο.
- 81 Συγκεκριμένα, η αναιρεσείουσα, προβάλλοντας απλώς και μόνον την ύπαρξη «συνδυασμού παραγόντων» των οποίων η συνολική εκτίμηση θα μπορούσε να της δώσει τη δυνατότητα να επικαλεστεί μια τέτοια αρχή, δεν στηρίχτηκε, στην πραγματικότητα, σε καμία θετική πράξη εκδοθείσα από το EUIPO η οποία θα μπορούσε να της παρέχει συγκεκριμένες, ανεπιφύλακτες και συγκλίνουσες διαβεβαιώσεις ότι τα επίδικα σήματα δεν θα ήταν δυνατόν να ακυρωθούν.
- 82 Συναφώς, επισημαίνεται, πρώτον, ότι η αναιρεσείουσα δεν επικαλείται συγκεκριμένο χωρίο κατευθυντηρίων γραμμών του EUIPO σύμφωνα με το οποίο το EUIPO πληροφόρησε το κοινό σχετικά με την κρίση του ότι δεν είναι απαραίτητο ένα σήμα που συνίσταται σε συνδυασμό χρωμάτων να περιλαμβάνει συστηματική διάταξη συνδέουσα τα συγκεκριμένα χρώματα κατά τρόπο προκαθορισμένο και σταθερό. Δεύτερον, όπως επισήμανε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 132 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, το γεγονός ότι ο εξεταστής του EUIPO ζήτησε περαιτέρω διευκρινίσεις ως προς τα επίδικα σήματα δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι αποτελεί συγκεκριμένη και ανεπιφύλακτη διαβεβαίωση παρασχεθείσα από το EUIPO στην αναιρεσείουσα ως προς τον αρκούντως ακριβή χαρακτήρα των γραφικών παραστάσεων των εν λόγω σημάτων. Αντιθέτως, η συμπεριφορά του εξεταστή υποδεικνύει ότι, κατά την άποψη του EUIPO, τα σημεία αυτά δεν είναι επαρκώς ακριβή ώστε να πληρούν τις απαιτήσεις του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο α', του κανονισμού 207/2009. Τρίτον, το γεγονός ότι τα επίδικα σήματα καταχωρίστηκαν αρχικώς από το EUIPO δεν δεσμεύει το EUIPO για το μέλλον, κατά το μέτρο που, όπως κατ' ουσίαν επισήμανε το Γενικό Δικαστήριο στη σκέψη 133 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, η καταχώριση σήματος δεν αποκλείει την κήρυξη του τελευταίου ως άκυρου σε περίπτωση που η καταχώριση αυτή πραγματοποιήθηκε κατά παράβαση ενός εκ των απόλυτων λόγων απαραδέκτου που προβλέπονται στο άρθρο 7 του κανονισμού αυτού. Αντίθετη ερμηνεία θα είχε ως αποτέλεσμα να καταστούν κενές περιεχομένου οι διατάξεις του άρθρου 52 του κανονισμού 207/2009.

- 83 Ως εκ τούτου, το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο συνάγοντας ότι το EUIPO δεν είχε παράσχει στην αναιρεσείουσα συγκεκριμένες, ανεπιφύλακτες και συγκλίνουσες διαβεβαιώσεις ότι οι περιγραφές που αυτή προσκόμισε πληρούσαν τις απαιτήσεις που προβλέπονται στο άρθρο 4 του κανονισμού 207/2009.
- 84 Ως εκ περισσού, λοιπόν, το Γενικό Δικαστήριο έκρινε, στη σκέψη 134 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι, ακόμη και εάν υποθεθεί ότι οι πληροφορίες τις οποίες παρέσχε ο εξεταστής του EUIPO θα μπορούσαν να χαρακτηριστούν ως συγκεκριμένες και ανεπιφύλακτες διαβεβαιώσεις, οι διαβεβαιώσεις αυτές, οι οποίες δεν ήταν σύμφωνες με τις εφαρμοστέες διατάξεις, δεν μπορούσαν να θεμελιώσουν δικαιολογημένη εμπιστοσύνη. Κατά συνέπεια, η αιτίαση της αναιρεσείουσας που βάλλει κατά της διαπιστώσεως αυτής, η οποία εκτέθηκε ως εκ περισσού, είναι αλυσιτελής.
- 85 Πρέπει να προστεθεί ότι, αντιθέτως προς όσα υποστηρίζει η αναιρεσείουσα, το Γενικό Δικαστήριο δεν υπέπεσε σε πλάνη περί το δίκαιο κρίνοντας, στη σκέψη 142 της αναιρεσιβαλλομένης αποφάσεως, ότι το γεγονός ότι ο δικαστής της Ένωσης αποφαινεται επί του διακριτικού χαρακτήρα σήματος, κατά την έννοια του άρθρου 7, παράγραφος 1, στοιχείο β', του κανονισμού 207/2009, δεν σημαίνει κατ' ανάγκην ότι το σήμα αυτό θεωρείται σύμφωνο προς το άρθρο 4 του εν λόγω κανονισμού. Ειδικότερα, η εξέταση του διακριτικού χαρακτήρα από το EUIPO ή από τον δικαστή της Ένωσης δεν σημαίνει ότι πληρούται η απαίτηση σαφήνειας και ακρίβειας του σήματος.
- 86 Δεδομένου ότι τα στοιχεία αυτά επαρκούν αφ' εαυτών για να αποδειχθεί ότι η αναιρεσείουσα επικαλείται αβασίμως την υπέρ της εφαρμογή της αρχής της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης, το επιχείρημα σχετικά με την εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου παραπομπή στις μεταγενέστερες του 2016 κατευθυντήριες γραμμές του EUIPO πρέπει να απορριφθεί ως αλυσιτελής.
- 87 Υπό τις συνθήκες αυτές, το δεύτερο σκέλος του τρίτου λόγου αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.
- 88 Όσον αφορά το πρώτο σκέλος του λόγου αυτού αναιρέσεως, αρκεί να επισημανθεί ότι οι διαπιστώσεις της απόφασης της 16ης Φεβρουαρίου 2017, Brandconcern κατά EUIPO και Scooters India (C-577/14 P, EU:C:2017:122), και της απόφασης της 11ης Οκτωβρίου 2017, EUIPO κατά Cactus (C-501/15 P, EU:C:2017:750), δεν μπορούν να εφαρμοστούν στην υπό κρίση υπόθεση, καθόσον, όπως επισήμανε το EUIPO, αφενός, οι υποθέσεις επί των οποίων εκδόθηκαν οι αποφάσεις εκείνες δεν αφορούσαν απόλυτο λόγο ακυρότητας και, αφετέρου, οι εν λόγω αποφάσεις εκδόθηκαν αφού η απόφαση της 19ης Ιουνίου 2012, Chartered Institute of Patent Attorneys (C-307/10, EU:C:2012:361), είχε ανατρέψει πρακτική του EUIPO η οποία στο παρελθόν είχε αναλυθεί λεπτομερώς σε μία από τις ανακοινώσεις του.
- 89 Η υπό κρίση υπόθεση, όμως, αφορά περίπτωση απόλυτης ακυρότητας και ανέκυψε, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 81 της παρούσας αποφάσεως, χωρίς οι διάδικοι να έχουν συμμορφωθεί με σαφείς και συγκλίνουσες ενδείξεις που παρέθεσε το EUIPO σε μια από τις ανακοινώσεις του.
- 90 Κατά συνέπεια, το πρώτο σκέλος του λόγου αυτού αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο και, συνεπώς, ο τρίτος λόγος αναιρέσεως στο σύνολό του πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμος.

Επί του τέταρτου λόγου αναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 91 Με τον τέταρτο λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι με την αναιρεσιβαλλόμενη απόφαση παραβίασε την αρχή της αναλογικότητας καθόσον δεν εξέτασε τον δυσανάλογο χαρακτήρα των επίδικων αποφάσεων και δεν της επέτρεψε να διευκρινίσει την περιγραφή των επίδικων σημάτων ώστε αυτά να μην κηρυχθούν άκυρα.
- 92 Η αναιρεσείουσα αναγνωρίζει ότι τα άρθρα 43 και 48 του κανονισμού 207/2009 δεν επιτρέπουν κατ' αρχήν την τροποποίηση σήματος και του αντικειμένου του άπαξ το σήμα αυτό έχει καταχωρισθεί. Γεγονός παραμένει ότι, όσον αφορά τα επίδικα σήματα, οι περιγραφές που τα συνοδεύουν προστέθηκαν μετά την κατάθεσή τους. Επομένως, σύμφωνα με τις σκέψεις 37 και 38 της αποφάσεως της 6ης Μαΐου 2003, *Libertel* (C-104/01, EU:C:2003:244), η πλημμέλεια αυτή μπορεί να καλυφθεί με την προσθήκη των απαιτούμενων διευκρινίσεων, όπως επιτράπηκε εν τοις πράγμασι με την ανακοίνωση 6/03 του προέδρου του EUIPO, της 10ης Νοεμβρίου 2003.
- 93 Το EUIPO και η *Optimum Mark* ζητούν την απόρριψη του λόγου αυτού αναιρέσεως.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 94 Υπενθυμίζεται ότι, κατά πάγια νομολογία, ισχυρισμός ο οποίος προβάλλεται το πρώτον κατά την αναιρετική διαδικασία ενώπιον του Δικαστηρίου πρέπει να απορρίπτεται ως απαράδεκτος. Συγκεκριμένα, αν επιτρεπόταν στον διάδικο να προβάλλει για πρώτη φορά ενώπιον του Δικαστηρίου ισχυρισμό που δεν είχε προβάλλει ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, τούτο θα σήμαινε ότι ο διάδικος αυτός θα έχει τη δυνατότητα να υποβάλει στην κρίση του Δικαστηρίου, του οποίου η αρμοδιότητα στις αναιρετικές διαδικασίες είναι περιορισμένη, διαφορά με ευρύτερο αντικείμενο από τη διαφορά που εκδίκασε το Γενικό Δικαστήριο. Στο πλαίσιο αιτήσεως αναιρέσεως, η αρμοδιότητα του Δικαστηρίου περιορίζεται συνεπώς στην εξέταση της εκ μέρους του Γενικού Δικαστηρίου εκτιμήσεως των λόγων και επιχειρημάτων που συζητήθηκαν ενώπιόν του (διάταξη της 13ης Νοεμβρίου 2018, *Toontrack Music* κατά EUIPO, C-48/18 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2018:895, σκέψη 42 και εκεί μνημονευόμενη νομολογία).
- 95 Εν προκειμένω, και ενώ η αναιρεσείουσα στηρίζει τον λόγο αναιρέσεως στην προβαλλόμενη παραβίαση από το Γενικό Δικαστήριο της αρχής της αναλογικότητας, επισημαίνεται ότι η αναιρεσείουσα, με την προσφυγή της ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου, ζήτησε να της επιτραπεί να αναθεωρήσει τα επίδικα σήματα στηριζόμενη όχι στην αρχή της αναλογικότητας, αλλά στην αρχή της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.
- 96 Ο τέταρτος λόγος αναιρέσεως, καθόσον αποτελεί νέο ισχυρισμό, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτος.

Επί του πέμπτου λόγου αναιρέσεως

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 97 Με τον πέμπτο λόγο αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα προσάπτει στο Γενικό Δικαστήριο ότι παρέβη τα άρθρα 134 και 135 του Κανονισμού Διαδικασίας του καταδικάζοντάς την στο σύνολο των δικαστικών εξόδων.

- 98 Προς στήριξη του λόγου αυτού αναιρέσεως, η αναιρεσείουσα προβάλλει ότι, λαμβανομένου υπόψη του εξαιρετικού χαρακτήρα της υποθέσεως, το Γενικό Δικαστήριο όφειλε, για λόγους επιείκειας, να καταδικάσει το EUIPO στα δικαστικά έξοδα.
- 99 Το EUIPO και η Optimum Mark ζητούν την απόρριψη του λόγου αυτού αναιρέσεως.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 100 Κατά το άρθρο 58, δεύτερο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης, «αν αίτηση δεν χωρεί αποκλειστικά για τον καταλογισμό και το ύψος της δικαστικής δαπάνης». Όταν όλοι οι λοιποί λόγοι αναιρέσεως έχουν απορριφθεί, το αίτημα που αφορά την προβαλλόμενη έλλειψη νομιμότητας της κρίσεως του Γενικού Δικαστηρίου επί των δικαστικών εξόδων πρέπει να απορρίπτεται ως απαράδεκτο κατ' εφαρμογήν του άρθρου αυτού (πρβλ. διάταξη της 15ης Οκτωβρίου 2012, *Internationaler Hilfsfonds* κατά Επιτροπής, C-554/11 P, μη δημοσιευθείσα, EU:C:2012:629, σκέψεις 38 και 39).
- 101 Εν προκειμένω, δεδομένου ότι οι πρώτοι τέσσερις λόγοι αναιρέσεως απορρίφθηκαν, ο πέμπτος λόγος πρέπει, κατ' εφαρμογήν της νομολογίας που παρατίθεται στην προηγούμενη σκέψη, να απορριφθεί ως απαράδεκτος.
- 102 Από το σύνολο των ανωτέρω σκέψεων προκύπτει ότι η αίτηση αναιρέσεως πρέπει να απορριφθεί ως εν μέρει αβάσιμη και εν μέρει απαράδεκτη.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 103 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου, το οποίο εφαρμόζεται στην αναιρετική διαδικασία δυνάμει του άρθρου 184, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα, εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι το EUIPO και η Optimum Mark ζήτησαν να καταδικαστεί η αναιρεσείουσα στα δικαστικά έξοδα και η τελευταία ηττήθηκε, η αναιρεσείουσα πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (δέκατο τμήμα) αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την αίτηση αναιρέσεως.**
- 2) Καταδικάζει τη Red Bull GmbH στα δικαστικά έξοδα.**

(υπογραφές)